

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA INFRASTRUKTURY¹⁾**

z dnia 4 lutego 2005 r.

w sprawie wyszkolenia i kwalifikacji zawodowych marynarzy²⁾

(Dz. U. z dnia 24 marca 2005 r.)

Na podstawie art. 25 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. Nr 109, poz. 1156, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Przepisy rozporządzenia określają:

- 1) szczegółowe wymagania kwalifikacyjne do zajmowania stanowisk na statkach morskich;
- 2) warunki przyznawania i odnawiania dyplomów i świadectw, świadectw przeszkoleń, potwierdzeń uznania oraz zezwoleń, zwanych dalej "dokumentami kwalifikacyjnymi";
- 3) wzory dokumentów kwalifikacyjnych i sposób ich ewidencji;
- 4) warunki, jakie powinny spełniać osoby posiadające zagraniczne dyplomy oficerskie lub zagraniczne świadectwa nieoficerskie wydane na podstawie Konwencji STCW, aby ubiegać się o stanowiska oficerskie lub nieoficerskie na statkach o polskiej przynależności;
- 5) sposób zaliczania praktyki pływania.

2. Kwalifikacje osób uprawnionych do obsługi urządzeń radiokomunikacyjnych określają przepisy w sprawie świadectw operatora urządzeń radiowych.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) żegluga krajowa - podróże po morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) żegluga przybrzeżna - podróże po obszarach Morza Bałtyckiego i akwenach przyległych do 8° długości geograficznej wschodniej;
- 3) żegluga międzynarodowa - podróże po obszarach morskich innych niż wymienione w pkt 1;
- 4) uczelnia morska - szkołę wyższą uznaną przez ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej w zakresie spraw objętych postanowieniami Konwencji STCW;
- 5) ośrodek szkoleniowy - ośrodek uznany w drodze decyzji dyrektora urzędu morskiego właściwego dla siedziby ośrodka i przez niego nadzorowany, prowadzący działalność szkoleniową w zakresie spraw objętych postanowieniami Konwencji STCW, w tym:
 - a) szkołę policealną i technikum kształcące w zawodach technik nawigator morski lub technik mechanik okrętowy oraz
 - b) szkołę policealną i technikum rybołówstwa morskiego, szkołę policealną i technikum żeglugi śródlądowej oraz zasadniczą szkołę zawodową, kształcącą w zawodach związanych z budową, eksploatacją, obsługą i remontami maszyn i urządzeń okrętowych, oraz
 - c) ośrodek prowadzący działalność szkoleniową określoną przepisami rozporządzenia, w tym ośrodki prowadzące działalność szkoleniową w Państwach Członkowskich Unii Europejskiej lub państwach trzecich;
- 6) marynarz - osobę posiadającą kwalifikacje zawodowe wymagane przepisami rozporządzenia;
- 7) członek załogi - marynarza lub inną osobę wpisaną na listę załogi statku;
- 8) dodatkowa praktyka pływania - okres pływania na statku morskim w charakterze członka załogi, wykonywana na stanowisku, do którego upoważnia dany dyplom lub świadectwo, liczona od daty przyznania świadectwa lub dyplomu;

- 9) statek rybacki - morski statek o długości całkowitej do 45 m, przeznaczony do połowu, skupu, przetwórstwa lub transportu organizmów morskich, do celów szkoleniowych oraz naukowo-badawczych w zakresie rybołówstwa morskiego;
- 10) zbiornikowiec - morski statek handlowy, skonstruowany lub przystosowany do przewozu luzem ładunków płynnych: ropy i jej produktów, chemikaliów lub gazów;
- 11) statek obsługiwany w układzie zmianowym - morski statek handlowy obsługiwany przez kolejno wymieniające się załogi lub części załóg, jeśli po każdym - nie dłuższym niż 6 tygodni - nieprzerwanym okresie pracy pracownikowi zapewnia się co najmniej równy okres wolnego od pracy pobytu na lądzie;
- 12) Konwencja SOLAS - Międzynarodową konwencję o bezpieczeństwie życia na morzu, sporządzoną w Londynie dnia 1 listopada 1974 r. (Dz. U. z 1984 r. Nr 61, poz. 318 i 319), wraz ze zmianami obowiązującymi od daty ich wejścia w życie w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej, podanymi do publicznej wiadomości we właściwy sposób;
- 13) Konwencja STCW - Międzynarodową konwencję o wymaganiach w zakresie wykształcenia marynarzy, wydawaną im świadectw oraz pełnienia wacht, 1978, sporządzoną w Londynie dnia 7 lipca 1978 r. (Dz. U. z 1984 r. Nr 39, poz. 201 i 202 oraz z 1999 r. Nr 30, poz. 286), wraz ze zmianami obowiązującymi od daty ich wejścia w życie w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej, podanymi do publicznej wiadomości we właściwy sposób.

§ 3. 1. Dyplomy i świadectwa w żegludze międzynarodowej stwierdzają kwalifikacje zawodowe uprawniające do zajmowania stanowisk na poszczególnych poziomach odpowiedzialności.

2. Rozróżnia się następujące poziomy odpowiedzialności:

- 1) pomocniczy;
- 2) operacyjny;
- 3) zarządzania.

§ 4. 1. Dokumenty kwalifikacyjne wydaje się w języku polskim i angielskim.

2. W sprawach wydawania dokumentów kwalifikacyjnych stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

3. Dokumenty kwalifikacyjne wystawia się z datą ważności od dnia spełnienia ostatniego warunku niezbędnego do uzyskania danego dokumentu kwalifikacyjnego.

4. Wzory dyplomów i świadectw określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 5. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2 oraz § 35 ust. 1, osoby ubiegające się o uzyskanie dyplomu albo świadectwa powinny mieć ukończone 18 lat.

2. Osoby ubiegające się o uzyskanie świadectwa młodszego marynarza pokładowego, młodszego motorzysty lub młodszego kucharza powinny mieć ukończone 16 lat.

§ 6. Osoby ubiegające się o uzyskanie dyplomu albo świadectwa, albo o odnowienie dyplomu powinny posiadać ważne świadectwo zdrowia, wydane przez uprawnionego lekarza.

§ 7. 1. Z zastrzeżeniem ust. 5, osoba posiadająca zagraniczny dyplom lub świadectwo wydane na podstawie Konwencji STCW i uznane przez Sekretarza Generalnego Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO) może po uzyskaniu potwierdzenia uznania dyplomu albo świadectwa zajmować na statkach morskich o polskiej przynależności odpowiednie stanowiska określone w rozporządzeniu, z tym że osoby ubiegające się o stanowiska na poziomie zarządzania - pod warunkiem złożenia egzaminu z polskiego prawa morskiego.

2. Potwierdzenie uznania dyplomu lub świadectwa wydaje się na wniosek armatora.

3. Wzór potwierdzenia uznania dyplomu lub świadectwa określa załącznik nr 2 do rozporządzenia, a wzór wniosku armatora - załącznik nr 3 do rozporządzenia.

4. Kwalifikacje uzyskane w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu, w zawodzie regulowanym związanym z bezpieczeństwem morskim, uznaje się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 87, poz. 954, z 2002 r. Nr 71, poz. 655, z 2003 r. Nr 190, poz. 1864 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959).

5. Potwierdzenie uznania dyplomu lub świadectwa wydanego przez państwo inne niż państwo członkowskie Unii Europejskiej wydaje się, jeśli zostanie uznane przez Komisję Europejską poprzez opublikowanie w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, w serii C.

6. Potwierdzenie uznania wydaje się wyłącznie do ważnego dyplomu lub świadectwa na okres nieprzekraczający daty ważności dyplomu lub świadectwa, do którego został wydany.

7. Potwierdzenie uznania wydane przez inne państwo nie może stanowić podstawy do wydawania potwierdzenia uznania określonego przepisami rozporządzenia.

8. Osoba posiadająca dyplom lub świadectwo kwalifikacji, wydane przez państwo członkowskie Unii Europejskiej lub państwo, o którym mowa w ust. 5, może ubiegać się o polski dyplom lub świadectwo na zasadach określonych w rozporządzeniu, przy czym osoby ubiegające się o dyplom kapitana żegluga wielkiej lub dyplom starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych 3.000 kW i powyżej mogą przystąpić do egzaminu na ten dyplom pod warunkiem złożenia egzaminu na poziomie zarządzania.

DZIAŁ II

Kwalifikacje nieoficerskie

Rozdział 1

Marynarze działu pokładowego statków morskich

§ 8. W dziale pokładowym na poziomie pomocniczym ustala się następujące stanowiska:

- 1) marynarza wachtowego;
- 2) starszego marynarza.

§ 9. W dziale pokładowym ustala się następujące świadectwa:

- 1) świadectwo młodszego marynarza pokładowego;
- 2) świadectwo marynarza wachtowego;
- 3) świadectwo starszego marynarza.

§ 10. Do uzyskania świadectwa młodszego marynarza pokładowego wymagane jest posiadanie świadectw przeszkolenia w zakresie:

- 1) indywidualnych technik ratunkowych;
- 2) ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego;
- 3) elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej;
- 4) bezpieczeństwa własnego i odpowiedzialności wspólnej.

§ 11. Do uzyskania świadectwa marynarza wachtowego wymagane jest:

- 1) zaliczenie pierwszego roku studiów na kierunku nawigacyjnym w uczelni morskiej oraz posiadanie 2-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale pokładowym albo
- 2) zaliczenie pierwszego roku nauki w zakresie nawigacji w ośrodku szkoleniowym, o którym mowa w § 2 pkt 5 lit. a, kształcącym co najmniej na poziomie operacyjnym, oraz posiadanie 2-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale pokładowym, albo
- 3) ukończenie nauki z wynikiem pozytywnym w zakresie nawigacji w ośrodku szkoleniowym, o którym mowa w § 2 pkt 5 lit. b, oraz posiadanie 2-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale pokładowym, albo
- 4) posiadanie 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale pokładowym oraz złożenie egzaminu na poziomie pomocniczym, albo
- 5) posiadanie 24-miesięcznej praktyki pływania w służbie radiowej na stanowisku radioofficera, w tym ukończenie pod nadzorem oficera wachtowego 6-miesięcznego programu szkolenia praktycznego na statkach morskich oraz złożenie egzaminu na poziomie pomocniczym, albo
- 6) posiadanie dyplomu oficera mechanika wachtowego lub oficera elektroautomatyka, 24-miesięcznej praktyki pływania w dziale maszynowym, w tym co najmniej 2 miesiące szkolenia praktycznego w dziale pokładowym oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie pomocniczym, albo

- 7) posiadanie 24-miesięcznego okresu zatrudnienia w charakterze pracownika przetwórci statku rybackiego oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie pomocniczym.

§ 12. Do uzyskania świadectwa starszego marynarza wymagane jest złożenie egzaminu na to świadectwo, posiadanie świadectwa ratownika oraz posiadanie:

- 1) 36-miesięcznej praktyki pływania na morskich statkach handlowych w dziale pokładowym albo
- 2) świadectwa marynarza wachtowego oraz dodatkowej 24-miesięcznej praktyki pływania na morskich statkach handlowych w dziale pokładowym.

§ 13. Ustala się następujące uprawnienia zawodowe posiadaczy świadectw w dziale pokładowym:

- 1) świadectwo marynarza wachtowego upoważnia do zajmowania stanowisk:
 - a) marynarza wachtowego - na każdym statku,
 - b) kierownika łodzi o długości całkowitej do 9 m i mocy silnika do 200 kW w żegludze krajowej bez prawa przewozu pasażerów - pod warunkiem złożenia egzaminu z zakresu obsługi silników spalinowych;
- 2) świadectwo starszego marynarza upoważnia do zajmowania stanowisk:
 - a) starszego marynarza - na każdym statku,
 - b) kierownika:
 - na statku bez własnego napędu o pojemności brutto poniżej 500 w żegludze krajowej,
 - na statku o długości całkowitej do 15 m i mocy silnika do 200 kW w żegludze krajowej bez prawa przewozu pasażerów - pod warunkiem złożenia egzaminu z zakresu obsługi silników spalinowych.

Rozdział 2

Marynarze działu maszynowego statków morskich

§ 14. W dziale maszynowym w specjalności mechanicznej na poziomie pomocniczym ustala się stanowisko motorzysty wachtowego.

§ 15. W dziale maszynowym w specjalności mechanicznej ustala się następujące świadectwa:

- 1) świadectwo młodszego motorzysty;
- 2) świadectwo motorzysty wachtowego.

§ 16. Do uzyskania świadectwa młodszego motorzysty wymagane jest posiadanie świadectw przeszkolenia w zakresie:

- 1) indywidualnych technik ratunkowych;
- 2) ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego;
- 3) elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej;
- 4) bezpieczeństwa własnego i odpowiedzialności wspólnej.

§ 17. 1. Do uzyskania świadectwa motorzysty wachtowego wymagane jest:

- 1) zaliczenie pierwszego roku studiów na kierunku mechanika i budowa maszyn albo drugiego roku studiów na kierunku elektrotechnika w uczelni morskiej oraz posiadanie 2-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale maszynowym albo
- 2) ukończenie pierwszego roku nauki w zakresie: budowy, eksploatacji, obsługi, remontów maszyn i urządzeń okrętowych lub siłowni okrętowych w ośrodku szkoleniowym, o którym mowa w § 2 pkt 5 lit. a, kształcącym co najmniej na poziomie operacyjnym, oraz posiadanie 2-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale maszynowym, albo
- 3) ukończenie uczelni technicznej na kierunku mechanika i budowa maszyn lub ukończenie nauki w zakresie: budowy, eksploatacji, obsługi, remontów maszyn i urządzeń okrętowych lub siłowni okrętowych, w ośrodku szkoleniowym, o którym mowa w § 2 pkt 5 lit. a lub b, kształcącym w zawodzie marynarza, oraz posiadanie 2-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale maszynowym, albo
- 4) posiadanie dyplomu oficera elektroautomatyka okrętowego, albo

- 5) posiadanie wykształcenia zasadniczego zawodowego w zakresie: budowy, eksploatacji, obsługi, remontów maszyn i urządzeń okrętowych lub siłowni okrętowych oraz 6-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale maszynowym, albo
- 6) posiadanie wykształcenia zasadniczego zawodowego w zakresie mechanicznym lub elektrycznym, 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale maszynowym oraz złożenie egzaminu na poziomie pomocniczym, albo
- 7) posiadanie 24-miesięcznej praktyki pływania w charakterze pracownika przetwórci statku rybackiego przy obsłudze maszyn przetwórczych lub chłodni, 6-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale maszynowym oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie pomocniczym, albo
- 8) posiadanie dyplomu oficera wachtowego, 24-miesięcznej praktyki pływania w dziale pokładowym, w tym co najmniej 2 miesiące szkolenia praktycznego w dziale maszynowym, oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie pomocniczym, albo
- 9) posiadanie 24-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale maszynowym oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie pomocniczym, albo
- 10) posiadanie stopnia podoficera Marynarki Wojennej lub Straży Granicznej, 24-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale maszynowym oraz złożenie egzaminu na poziomie pomocniczym, albo
- 11) posiadanie stopnia chorążego Marynarki Wojennej lub Straży Granicznej, 18-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale maszynowym oraz złożenie egzaminu na poziomie pomocniczym, albo
- 12) posiadanie patentu mechanika statkowego żeglugi śródlądowej oraz złożenie egzaminu na poziomie pomocniczym.

2. Przy ubieganiu się o świadectwo motorzysty wachtowego 1/3 ogólnej wymaganej praktyki pływania, o której mowa w ust. 1, może być zastąpiona praktyką przy budowie, naprawie lub obsłudze maszyn okrętowych w stoczniach, zakładach produkcyjnych lub warsztatach mechanicznych.

§ 18. Świadectwo motorzysty wachtowego upoważnia do zajmowania stanowiska:

- 1) motorzysty wachtowego na każdym statku;
- 2) kierownika maszyn na statkach o mocy maszyn głównych poniżej 400 kW.

Rozdział 3

Kucharze okrętowi

§ 19. Ustala się na statkach morskich stanowisko kucharza okrętowego.

§ 20. Ustala się następujące świadectwa kucharzy:

- 1) świadectwo młodszego kucharza okrętowego;
- 2) świadectwo kucharza okrętowego.

§ 21. Do uzyskania świadectwa młodszego kucharza okrętowego wymagane jest posiadanie świadectw przeszkoleń w zakresie:

- 1) indywidualnych technik ratunkowych;
- 2) ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego;
- 3) elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej;
- 4) bezpieczeństwa własnego i odpowiedzialności wspólnej.

§ 22. Do uzyskania świadectwa kucharza okrętowego wymagane jest:

- 1) posiadanie wykształcenia zasadniczego zawodowego w zawodzie kucharza lub średniego wykształcenia gastronomicznego, 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w charakterze pomocnika kucharza oraz złożenie egzaminu na to świadectwo albo
- 2) posiadanie dyplomu mistrza kucharskiego oraz 3-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w charakterze pomocnika kucharza, albo
- 3) posiadanie 24-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w charakterze pomocnika kucharza oraz złożenie egzaminu na to świadectwo.

§ 23. Świadczenie kucharza okrętowego upoważnia do zajmowania stanowiska kucharza okrętowego.

DZIAŁ III

Kwalifikacje oficerskie

Rozdział 1

Dział pokładowy w żegludze międzynarodowej

§ 24. W dziale pokładowym w żegludze międzynarodowej ustala się, z zastrzeżeniem rozdziału 2, następujące stanowiska niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żeglugi:

- 1) na poziomie operacyjnym - oficera wachtowego;
- 2) na poziomie zarządzania:
 - a) starszego oficera,
 - b) kapitana.

§ 25. W dziale pokładowym w żegludze międzynarodowej ustala się, z zastrzeżeniem rozdziału 2, następujące dyplomy:

- 1) oficera wachtowego na statkach o pojemności brutto 500 i powyżej;
- 2) starszego oficera na statkach o pojemności brutto od 500 do 3.000;
- 3) starszego oficera na statkach o pojemności brutto 3.000 i powyżej;
- 4) kapitana na statkach o pojemności brutto od 500 do 3.000;
- 5) kapitana żeglugi wielkiej na statkach o pojemności brutto 3.000 i powyżej.

§ 26. 1. Do uzyskania dyplomu oficera wachtowego na statkach o pojemności brutto 500 i powyżej wymagane jest posiadanie świadectw przeszkoleń w zakresie: wykorzystania radaru i ARPA (Radarowego Automatycznego Systemu Akwizycji i Śledzenia Ech) na poziomie operacyjnym, ratownika, ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego, pierwszej pomocy medycznej i co najmniej świadectwo ogólne operatora GMDSS (Światowego Morskiego Systemu Łączności Alarmowej i Bezpieczeństwa) oraz:

- 1) ukończenie uczelni morskiej na kierunku nawigacyjnym, odbycie 12-miesięcznej praktyki pływania w dziale pokładowym na statkach morskich w żegludze międzynarodowej, w tym co najmniej 6 miesięcy praktyki na morskich statkach o pojemności brutto 500 i powyżej, potwierdzonej w wydanym przez uczelnię zaświadczeniu o zaliczeniu dziennika praktyk, oraz złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym albo
- 2) ukończenie nauki w zakresie nawigacji w ośrodku szkoleniowym, o którym mowa w § 2 pkt 5 lit. a, kształcącym co najmniej na poziomie operacyjnym, odbycie 12-miesięcznej praktyki pływania w dziale pokładowym na statkach morskich w żegludze międzynarodowej, w tym co najmniej 6 miesięcy praktyki pływania na statkach morskich o pojemności brutto 500 i powyżej, potwierdzonej w wydanym przez ośrodek zaświadczeniu o zaliczeniu dziennika praktyk, oraz złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym, albo
- 3) posiadanie dyplomu oficera wachtowego żeglugi przybrzeżnej oraz dodatkowej 6-miesięcznej praktyki pływania w żegludze międzynarodowej na statkach morskich o pojemności brutto 500 i powyżej w dziale pokładowym oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym, albo
- 4) posiadanie świadectwa starszego marynarza, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania w żegludze międzynarodowej na morskich statkach o pojemności brutto 500 i powyżej oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym, albo
- 5) posiadanie dyplomu radiooficera, świadectwa marynarza wachtowego, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania w dziale pokładowym na morskich statkach handlowych o pojemności brutto 500 i powyżej w dziale pokładowym w żegludze międzynarodowej, ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym oraz złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym, albo
- 6) posiadanie dyplomu oficera mechanika wachtowego lub oficera elektroautomatyka, świadectwa marynarza wachtowego, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania w dziale pokładowym na

morskich statkach handlowych o pojemności brutto 500 i powyżej w żegludze międzynarodowej, ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym, albo

- 7) posiadanie świadectwa marynarza wachtowego, dodatkowej 36-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w żegludze międzynarodowej w dziale pokładowym, w tym co najmniej 12 miesięcy praktyki pływania na morskich statkach handlowych o pojemności brutto 500 i powyżej, oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym.

2. Praktyka pływania, o której mowa w ust. 1 pkt 3-7, powinna zawierać okres pełnienia obowiązków wachtowych na mostku pod nadzorem kapitana albo oficera wachtowego przez co najmniej 6 miesięcy, udokumentowany w zaświadczeniu o pełnieniu wachty nawigacyjnej. Wzór zaświadczenia określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

3. Za równorzędny z egzaminem na poziomie operacyjnym uznaje się egzamin dyplomowy złożony w uczelni morskiej na kierunku nawigacyjnym.

§ 27. 1. Do uzyskania dyplomu starszego oficera na statkach o pojemności brutto od 500 do 3.000 wymagane jest posiadanie świadectwa przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie zarządzania oraz:

- 1) posiadanie dyplomu oficera wachtowego na statkach o pojemności brutto 500 i powyżej, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na morskich statkach handlowych o pojemności brutto 500 i powyżej w żegludze międzynarodowej na stanowisku oficera wachtowego oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie zarządzania albo
- 2) posiadanie dyplomu kapitana żeglugi przybrzeżnej, dodatkowej 6-miesięcznej praktyki pływania na morskich statkach handlowych o pojemności brutto 500 i powyżej w żegludze międzynarodowej na stanowisku oficera wachtowego oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie zarządzania.

2. Obowiązek ukończenia szkolenia, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy absolwentów kierunku nawigacyjnego uczelni morskich i ośrodków szkoleniowych kształcących na poziomie zarządzania.

§ 28. 1. Do uzyskania dyplomu starszego oficera na statkach o pojemności brutto 3.000 i powyżej wymagane jest posiadanie świadectwa przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie zarządzania oraz:

- 1) posiadanie dyplomu oficera wachtowego na statkach o pojemności brutto 500 i powyżej, dodatkowej 18-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku oficera wachtowego na morskich statkach handlowych o pojemności brutto 500 i powyżej w żegludze międzynarodowej lub 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku oficera wachtowego na morskich statkach handlowych o pojemności brutto 3.000 i powyżej w żegludze międzynarodowej oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie zarządzania albo
- 2) posiadanie dyplomu starszego oficera na statkach o pojemności brutto od 500 do 3.000, dodatkowej 6-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku co najmniej oficera wachtowego na morskich statkach handlowych o pojemności brutto 3.000 i powyżej w żegludze międzynarodowej oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie zarządzania.

2. Obowiązek ukończenia szkolenia, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy absolwentów kierunku nawigacyjnego uczelni morskich i ośrodków szkoleniowych kształcących na poziomie zarządzania.

3. Obowiązek ukończenia szkolenia i złożenia egzaminu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie dotyczy osób, które posiadają zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożeniu egzaminu na poziomie zarządzania.

§ 29. 1. Do uzyskania dyplomu kapitana na statkach o pojemności brutto od 500 do 3.000 wymagane jest:

- 1) posiadanie dyplomu starszego oficera na statkach o pojemności brutto od 500 do 3.000, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku starszego oficera na morskich statkach handlowych o pojemności brutto 500 i powyżej w żegludze międzynarodowej oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie zarządzania albo
- 2) posiadanie dyplomu starszego oficera na statkach o pojemności brutto 3.000 i powyżej, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku starszego oficera na morskich statkach handlowych w żegludze międzynarodowej albo dodatkowej 24-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku oficera wachtowego na morskich statkach handlowych o pojemności brutto 500 i powyżej w żegludze

międzynarodowej oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie zarządzania.

2. Obowiązek ukończenia szkolenia i złożenia egzaminu, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy osób, które posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożeniu egzaminu na poziomie zarządzania.

§ 30. Do uzyskania dyplomu kapitana żeglugi wielkiej na statkach o pojemności brutto 3.000 i powyżej wymagane jest ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom oraz posiadanie:

- 1) dyplomu starszego oficera na statkach o pojemności brutto 3.000 i powyżej, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku starszego oficera na morskich statkach handlowych o pojemności brutto 3.000 i powyżej w żegludze międzynarodowej albo
- 2) dyplomu kapitana na statkach o pojemności brutto od 500 do 3.000, dodatkowej 6-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku starszego oficera na morskich statkach handlowych o pojemności brutto 3.000 i powyżej lub na stanowisku kapitana na statkach morskich o pojemności brutto od 500 do 3.000 w żegludze międzynarodowej.

§ 31. Ustala się następujące uprawnienia zawodowe posiadaczy dyplomów w dziale pokładowym w żegludze międzynarodowej:

- 1) dyplom oficera wachtowego na statkach o pojemności brutto 500 i powyżej upoważnia do zajmowania stanowisk:
 - a) oficera wachtowego - na każdym statku,
 - b) kapitana:
 - na statku bez własnego napędu,
 - na statku o pojemności brutto poniżej 500 w żegludze krajowej bez prawa przewozu pasażerów;
- 2) dyplom starszego oficera na statkach o pojemności brutto od 500 do 3.000 upoważnia do zajmowania stanowisk:
 - a) starszego oficera - na każdym statku o pojemności brutto poniżej 3.000,
 - b) kapitana:
 - na każdym statku o pojemności brutto poniżej 500 w żegludze przybrzeżnej,
 - na każdym statku w żegludze krajowej, w tym na statku pasażerskim o pojemności brutto poniżej 750 - pod warunkiem odbycia dodatkowej 6-miesięcznej praktyki pływania na stanowiskach oficerskich na tych statkach,
 - na każdym statku bez własnego napędu;
- 3) dyplom starszego oficera na statkach o pojemności brutto 3.000 i powyżej upoważnia do zajmowania stanowisk:
 - a) starszego oficera - na każdym statku,
 - b) kapitana:
 - na każdym statku w żegludze krajowej, w tym na statku pasażerskim - pod warunkiem odbycia 6-miesięcznej praktyki pływania na stanowiskach oficerskich na tych statkach,
 - na statku o pojemności brutto poniżej 500 w żegludze przybrzeżnej;
- 4) dyplom kapitana na statkach o pojemności od 500 do 3.000 upoważnia do zajmowania stanowisk:
 - a) starszego oficera - na każdym statku,
 - b) kapitana - na każdym statku o pojemności brutto poniżej 3.000;
- 5) dyplom kapitana żeglugi wielkiej na statkach o pojemności brutto 3.000 i powyżej upoważnia do zajmowania stanowiska kapitana na każdym statku.

Rozdział 2

Dział pokładowy w żegludze przybrzeżnej

§ 32. W dziale pokładowym w żegludze przybrzeżnej ustala się następujące stanowiska:

- 1) na poziomie operacyjnym - oficera wachtowego;
- 2) na poziomie zarządzania - kapitana.

§ 33. W dziale pokładowym w żegludze przybrzeżnej ustala się następujące dyplomy:

- 1) dyplom oficera wachtowego żeglugi przybrzeżnej;
- 2) dyplom kapitana żeglugi przybrzeżnej.

§ 34. 1. Do uzyskania dyplomu oficera wachtowego żeglugi przybrzeżnej wymagane jest posiadanie świadectw: przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie operacyjnym, ratownika, ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego, pierwszej pomocy medycznej, odpowiednie świadectwo operatora urządzeń radiowych w służbie radiokomunikacyjnej morskiej oraz:

- 1) ukończenie uczelni morskiej na kierunku nawigacyjnym, odbycie 12-miesięcznej praktyki pływania w dziale pokładowym na statkach morskich w żegludze co najmniej przybrzeżnej, potwierdzonej w wydanym przez uczelnię zaświadczeniu o zaliczeniu dziennika praktyk, oraz złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym w żegludze przybrzeżnej albo
- 2) ukończenie nauki w zakresie nawigacji w ośrodku szkoleniowym, o którym mowa w § 2 pkt 5 lit. a, kształcącym co najmniej na poziomie operacyjnym, odbycie 12-miesięcznej praktyki pływania w dziale pokładowym na statkach morskich w żegludze co najmniej przybrzeżnej, potwierdzonej w wydanym przez ośrodek zaświadczeniu o zaliczeniu dziennika praktyk, oraz złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym w żegludze przybrzeżnej, albo
- 3) posiadanie świadectwa starszego marynarza, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale pokładowym w żegludze międzynarodowej oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym w żegludze przybrzeżnej, albo
- 4) posiadanie dyplomu szypra 1 klasy żeglugi krajowej oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym w żegludze przybrzeżnej.

2. Za równorzędny z egzaminem na poziomie operacyjnym w żegludze przybrzeżnej uznaje się egzamin dyplomowy złożony w uczelni morskiej na kierunku nawigacyjnym.

§ 35. 1. Do uzyskania dyplomu kapitana żeglugi przybrzeżnej wymagane jest ukończenie 20 roku życia oraz posiadanie dyplomu oficera wachtowego na statkach o pojemności brutto 500 i powyżej lub oficera wachtowego w żegludze przybrzeżnej, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich o pojemności brutto powyżej 200 w żegludze międzynarodowej na stanowisku oficera wachtowego, świadectwa przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie zarządzania oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie zarządzania w żegludze przybrzeżnej.

2. Obowiązek ukończenia szkolenia, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy absolwentów kierunku nawigacyjnego uczelni morskich i ośrodków szkoleniowych kształcących na poziomie zarządzania w żegludze przybrzeżnej.

§ 36. Ustala się następujące uprawnienia zawodowe posiadaczy dyplomów w dziale pokładowym w żegludze przybrzeżnej:

- 1) dyplom oficera wachtowego żeglugi przybrzeżnej upoważnia do zajmowania stanowiska:
 - a) oficera wachtowego:
 - na każdym statku o pojemności brutto poniżej 500 w żegludze przybrzeżnej,
 - na każdym statku w żegludze krajowej,
 - b) kapitana:
 - na statku bez własnego napędu o pojemności brutto poniżej 3.000 w żegludze przybrzeżnej,
 - na statku o pojemności brutto poniżej 500 w żegludze krajowej, z wyjątkiem statków pasażerskich;
- 2) dyplom kapitana żeglugi przybrzeżnej upoważnia do zajmowania stanowiska:
 - a) oficera wachtowego na każdym statku w żegludze przybrzeżnej,
 - b) kapitana:
 - na statku o pojemności brutto poniżej 500 w żegludze przybrzeżnej, przy czym na statku pasażerskim - pod warunkiem odbycia dodatkowej 3-miesięcznej praktyki pływania na statkach pasażerskich w charakterze dublera na stanowisku kapitana na tym statku,
 - na każdym statku bez własnego napędu,
 - na każdym statku w żegludze krajowej, przy czym na statku pasażerskim - pod warunkiem odbycia dodatkowej 3-miesięcznej praktyki pływania na statkach pasażerskich na stanowisku

starszego oficera pokładowego albo w charakterze dublera na stanowisku kapitana na tym statku.

Rozdział 3

Dział pokładowy w żegludze krajowej

§ 37. W dziale pokładowym w żegludze krajowej ustala się następujące dyplomy:

- 1) dyplom szypra 2 klasy żeglugi krajowej;
- 2) dyplom szypra 1 klasy żeglugi krajowej.

§ 38. Do uzyskania dyplomu szypra 2 klasy żeglugi krajowej wymagane jest posiadanie świadectwa: ratownika, ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego, pierwszej pomocy medycznej, przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie operacyjnym i odpowiednie świadectwo operatora urządzeń radiowych w służbie radiokomunikacyjnej morskiej oraz:

- 1) ukończenie uczelni morskiej na kierunku nawigacyjnym lub ukończenie nauki w zakresie nawigacji w ośrodku szkoleniowym, o którym mowa w § 2 pkt 5 lit. a, kształcącym co najmniej na poziomie operacyjnym, oraz posiadanie 12-miesięcznej praktyki pływania w dziale pokładowym na statkach morskich albo
- 2) posiadanie świadectwa starszego marynarza, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku starszego marynarza na statkach morskich oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom, albo
- 3) posiadanie stopnia podoficera Marynarki Wojennej albo Straży Granicznej, dodatkowej 24-miesięcznej praktyki pływania w dziale pokładowym na statkach morskich oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom, albo
- 4) posiadanie stopnia chorążego Marynarki Wojennej albo Straży Granicznej, wykształcenia średniego w specjalności nawigacyjnej, dodatkowej 24-miesięcznej praktyki pływania w dziale pokładowym na statkach morskich, albo
- 5) posiadanie patentu żeglarskiego kapitana żeglugi śródlądowej, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana w żegludze śródlądowej na statkach o pojemności brutto powyżej 200 oraz złożenie egzaminu na ten dyplom.

§ 39. Do uzyskania dyplomu szypra 1 klasy żeglugi krajowej wymagane jest posiadanie dyplomu szypra 2 klasy, świadectwa ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego, dodatkowej 18-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku oficerskim na statkach morskich o pojemności brutto powyżej 100 lub 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana na statkach morskich o pojemności brutto powyżej 100 oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom.

§ 40. Praktykę pływania nabytą na statkach morskich bez własnego napędu zalicza się do praktyki wymaganej do uzyskania dyplomów szypra 1 i 2 klasy w wymiarze: 2 miesiące tej praktyki liczone jako 1 miesiąc praktyki wymaganej, w ilości nie większej niż 1/3 wymiaru wymaganej praktyki.

§ 41. Ustala się następujące uprawnienia zawodowe posiadaczy dyplomów w dziale pokładowym w żegludze krajowej:

- 1) dyplom szypra 2 klasy żeglugi krajowej upoważnia do zajmowania stanowiska:
 - a) oficera wachtowego na każdym statku o pojemności brutto poniżej 3.000 w żegludze krajowej,
 - b) kapitana:
 - na statku bez własnego napędu o pojemności brutto poniżej 3.000 w żegludze krajowej,
 - na statku o pojemności brutto poniżej 200 w żegludze krajowej;
- 2) dyplom szypra 1 klasy żeglugi krajowej upoważnia do zajmowania stanowiska kapitana na każdym statku w żegludze krajowej, w tym na statku pasażerskim o pojemności brutto poniżej 750, pod warunkiem odbycia 6-miesięcznej praktyki pływania na statkach pasażerskich w charakterze dublera na stanowisku kapitana albo 12-miesięcznej praktyki pływania jako oficer wachtowy na statkach pasażerskich, na których oficer wachtowy pełni wachtę na mostku.

Rozdział 4

Dział maszynowy - specjalność mechaniczna

§ 42. W dziale maszynowym w specjalności mechanicznej ustala się następujące stanowiska:

- 1) na poziomie operacyjnym - oficera mechanika wachtowego;
- 2) na poziomie zarządzania:
 - a) drugiego oficera mechanika,
 - b) starszego oficera mechanika.

§ 43. W dziale maszynowym w specjalności mechanicznej ustala się następujące dyplomy:

- 1) dyplom oficera mechanika;
- 2) dyplom oficera mechanika wachtowego na statkach o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej;
- 3) dyplom drugiego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych od 750 kW do 3.000 kW;
- 4) dyplom drugiego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych 3.000 kW i powyżej;
- 5) dyplom starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych od 750 kW do 3.000 kW;
- 6) dyplom starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych 3.000 kW i powyżej.

§ 44. 1. Do uzyskania dyplomu oficera mechanika wymagane jest posiadanie:

- 1) świadectw:
 - a) motorzysty wachtowego,
 - b) ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego,
 - c) pierwszej pomocy medycznej;
- 2) dodatkowej praktyki pływania na stanowisku motorzysty wachtowego na statkach morskich w wymiarze:
 - a) 4 miesiące - przy spełnieniu wymagań określonych w § 17 ust. 1 pkt 1-4,
 - b) 6 miesięcy - przy spełnieniu wymagań określonych w § 17 ust. 1 pkt 5,
 - c) 12 miesięcy - przy spełnieniu wymagań określonych w § 17 ust. 1 pkt 6-12.

2. Przy spełnieniu warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, wymagane jest dodatkowo złożenie egzaminu na ten dyplom.

§ 45. 1. Do uzyskania dyplomu oficera mechanika wachtowego na statkach o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej wymagane jest posiadanie świadectw ratownika, ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego i pierwszej pomocy medycznej oraz:

- 1) ukończenie uczelni morskiej na kierunku mechanika i budowa maszyn, posiadanie 6-miesięcznej praktyki pływania w dziale maszynowym na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej, potwierdzonej w wydanym przez uczelnię zaświadczeniu o zaliczeniu dziennika praktyk, oraz złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym albo
- 2) ukończenie nauki w zakresie budowy i eksploatacji siłowni okrętowych w ośrodku szkoleniowym, o którym mowa w § 2 pkt 5 lit. a, kształcącym co najmniej na poziomie operacyjnym, posiadanie 6-miesięcznej praktyki pływania w dziale maszynowym na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej, potwierdzonej w wydanym przez ośrodek zaświadczeniu o zaliczeniu dziennika praktyk, oraz złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym, albo
- 3) posiadanie dyplomu elektroautomatyka okrętowego oraz dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania w dziale maszynowym, w tym 6 miesięcy praktyki na stanowisku motorzysty na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej, potwierdzonej w wydanym przez uczelnię zaświadczeniu o zaliczeniu dziennika praktyk, oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym, albo
- 4) ukończenie uczelni technicznej w specjalności budowa maszyn albo budowa i eksploatacja siłowni okrętowych, posiadanie 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej w dziale maszynowym, w tym co najmniej 6 miesięcy takiej praktyki udokumentowanej w dzienniku praktyk, oraz złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym, albo
- 5) ukończenie szkoły w zakresie: budowy, eksploatacji, obsługi, remontów maszyn i urządzeń okrętowych lub siłowni okrętowych, posiadanie świadectwa motorzysty wachtowego, dodatkowej 18-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej na stanowisku motorzysty, w tym co najmniej 6 miesięcy takiej praktyki udokumentowanej w dzienniku praktyk, oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym, albo

- 6) posiadanie dyplomu oficera wachtowego, świadectwa motorzysty wachtowego, dodatkowej 24-miesięcznej praktyki pływania w dziale maszynowym na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej na stanowisku motorzysty, w tym co najmniej 6 miesięcy takiej praktyki udokumentowanej w dzienniku praktyk, oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym, albo
 - 7) posiadanie świadectwa motorzysty wachtowego, dodatkowej 24-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej na stanowisku motorzysty, w tym co najmniej 6 miesięcy takiej praktyki udokumentowanej w dzienniku praktyk, oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie operacyjnym.
2. Za równorzędny z egzaminem na poziomie operacyjnym uznaje się egzamin dyplomowy na kierunku mechanika i budowa maszyn w uczelni morskiej oraz egzamin dyplomowy w specjalności mechanika i budowa siłowni okrętowych w uczelni technicznej.

§ 46. 1. Do uzyskania dyplomu drugiego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych od 750 kW do 3.000 kW wymagane jest posiadanie dyplomu oficera mechanika wachtowego na statkach o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej na stanowisku oficera mechanika wachtowego oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie zarządzania.

2. Obowiązek ukończenia szkolenia, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy absolwentów kierunku mechanika i budowa maszyn uczelni morskich oraz absolwentów uczelni kształcących w specjalności mechanika i budowa siłowni okrętowych, oraz ośrodków szkoleniowych na poziomie zarządzania.

§ 47. 1. Do uzyskania dyplomu drugiego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych 3.000 kW i powyżej wymagane jest:

- 1) posiadanie dyplomu oficera mechanika wachtowego na statkach o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej, dodatkowej 18-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich o mocy maszyn głównych 3.000 kW i powyżej na stanowisku oficera mechanika wachtowego oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie zarządzania albo
- 2) posiadanie dyplomu drugiego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych od 750 kW do 3.000 kW, dodatkowej 6-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku co najmniej oficera mechanika wachtowego na statkach morskich o mocy maszyn głównych 3.000 kW i powyżej oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie zarządzania.

2. Obowiązek ukończenia szkolenia, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy absolwentów kierunku mechanika i budowa maszyn uczelni morskich, absolwentów uczelni o specjalności mechanika i budowa siłowni okrętowych oraz ośrodków szkoleniowych kształcących na poziomie zarządzania.

3. Obowiązek ukończenia szkolenia i złożenia egzaminu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie dotyczy osób, które posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożeniu egzaminu na poziomie zarządzania.

§ 48. 1. Do uzyskania dyplomu starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych od 750 kW do 3.000 kW wymagane jest:

- 1) posiadanie dyplomu drugiego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych od 750 kW do 3.000 kW, dodatkowej 18-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej na stanowisku drugiego oficera mechanika oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na poziomie zarządzania albo
- 2) posiadanie dyplomu drugiego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych 3.000 kW i powyżej oraz dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej na stanowisku drugiego oficera mechanika.

2. Obowiązek ukończenia szkolenia i złożenia egzaminu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie dotyczy osób, które posiadają zaświadczenie o ukończeniu szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożeniu egzaminu na poziomie zarządzania.

§ 49. Do uzyskania dyplomu starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych 3.000 kW i powyżej wymagane jest:

- 1) posiadanie dyplomu drugiego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych 3.000 kW i powyżej, dodatkowej 18-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich o mocy maszyn

głównych 3.000 kW i powyżej na stanowisku drugiego oficera mechanika oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom, przy czym 6 miesięcy wymaganej praktyki może być zastąpione praktyką pływania na stanowisku starszego oficera mechanika na statkach morskich o mocy maszyn głównych od 750 kW do 3.000 kW albo

- 2) posiadanie dyplomu starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych od 750 kW do 3.000 kW, dodatkowej 6-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich o mocy maszyn głównych 3.000 kW i powyżej na stanowisku drugiego oficera mechanika oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom.

§ 50. W dziale maszynowym w specjalności mechanicznej ustala się następujące uprawnienia zawodowe posiadaczy dyplomów:

- 1) dyplom oficera mechanika upoważnia do zajmowania stanowiska:
 - a) motorzysty wachtowego - na każdym statku,
 - b) oficera mechanika wachtowego na statkach o mocy maszyn głównych poniżej 1.100 kW,
 - c) starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych poniżej 750 kW;
- 2) dyplom oficera mechanika wachtowego na statkach o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej upoważnia do zajmowania stanowiska:
 - a) oficera mechanika wachtowego - na każdym statku,
 - b) drugiego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych poniżej 1.100 kW,
 - c) starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych poniżej 750 kW,
 - d) starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych poniżej 1.500 kW w żegludze krajowej;
- 3) dyplom drugiego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych od 750 kW do 3.000 kW upoważnia do zajmowania stanowiska:
 - a) drugiego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych poniżej 3.000 kW,
 - b) starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych poniżej 1.100 kW,
 - c) starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych poniżej 3.000 kW w żegludze krajowej;
- 4) dyplom drugiego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych 3.000 kW i powyżej upoważnia do zajmowania stanowiska:
 - a) drugiego oficera mechanika - na każdym statku,
 - b) starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych poniżej 6.000 kW w żegludze krajowej;
- 5) dyplom starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych od 750 kW do 3.000 kW upoważnia do zajmowania stanowiska starszego oficera mechanika:
 - a) na statkach o mocy maszyn głównych poniżej 3.000 kW,
 - b) na każdym statku w żegludze krajowej;
- 6) dyplom starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych 3.000 kW i powyżej upoważnia do zajmowania stanowiska starszego oficera mechanika - na każdym statku.

Rozdział 5

Dział maszynowy - specjalność elektryczna

§ 51. W dziale maszynowym w specjalności elektrycznej ustala się dyplom oficera elektroautomatyka okrętowego.

§ 52. 1. Do uzyskania dyplomu oficera elektroautomatyka okrętowego wymagane jest posiadanie świadectw ratownika, ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego i pierwszej pomocy medycznej oraz:

- 1) ukończenie uczelni morskiej na kierunku elektrotechnika w specjalności elektroautomatyka okrętowa oraz posiadanie 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale maszynowym albo
- 2) ukończenie uczelni technicznej na kierunku elektrotechnicznym, elektronicznym lub telekomunikacyjnym oraz posiadanie 18-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale maszynowym, albo
- 3) posiadanie wykształcenia średniego zawodowego w zakresie elektrycznym lub elektronicznym oraz 24-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich w dziale maszynowym, albo

4) posiadanie 30-miesięcznej praktyki pływania w charakterze członka załogi w dziale maszynowym na statkach morskich.

2. Przy spełnieniu warunków określonych w ust. 1 pkt 2-4 wymagane jest dodatkowo ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom.

3. Przy ubieganiu się o dyplom oficera elektroautomatyka okrętowego 1/3 część praktyki pływania określonej w ust. 1 może być zastąpiona udokumentowaną praktyką przy budowie lub remontach okrętowych urządzeń elektrycznych w warsztatach lub stocznicach.

§ 53. Dyplom oficera elektroautomatyka okrętowego upoważnia do zajmowania stanowiska oficera elektryka - na każdym statku.

DZIAŁ IV

Kwalifikacje zawodowe w rybołówstwie morskim

§ 54. W dziale pokładowym w rybołówstwie morskim ustala się następujące świadectwa i dyplomy:

- 1) świadectwo rybaka rybołówstwa morskiego;
- 2) świadectwo starszego rybaka rybołówstwa morskiego;
- 3) dyplom szypra klasy 2 rybołówstwa morskiego;
- 4) dyplom szypra klasy 1 rybołówstwa morskiego.

§ 55. Do uzyskania świadectwa rybaka rybołówstwa morskiego wymagane jest:

- 1) posiadanie 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym albo
- 2) ukończenie nauki w zakresie nawigacji w ośrodku szkoleniowym, o którym mowa w § 2 pkt 5 lit. a lub b, oraz posiadanie 2-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym, albo
- 3) posiadanie 24-miesięcznego okresu zatrudnienia w charakterze pracownika przetwórci statku rybackiego, albo
- 4) zaliczenie pierwszego roku studiów na kierunku nawigacyjnym uczelni morskiej w specjalności połowy morskie oraz posiadanie 2-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym.

§ 56. Do uzyskania świadectwa starszego rybaka rybołówstwa morskiego wymagane jest posiadanie świadectwa ratownika oraz:

- 1) posiadanie świadectwa rybaka rybołówstwa morskiego oraz dodatkowej 18-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym albo
- 2) ukończenie nauki w zakresie rybołówstwa morskiego w ośrodku szkoleniowym, o którym mowa w § 2 pkt 5 lit. a lub b, oraz posiadanie świadectwa rybaka rybołówstwa morskiego i 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym, albo
- 3) posiadanie 30-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym.

§ 57. Do uzyskania dyplomu szypra klasy 2 rybołówstwa morskiego wymagane jest:

- 1) posiadanie świadectwa starszego marynarza, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom albo
- 2) posiadanie świadectwa starszego rybaka rybołówstwa morskiego, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom, albo
- 3) posiadanie dyplomu szypra 2 klasy żeglugi krajowej, dodatkowej 6-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym oraz złożenie egzaminu z zakresu wiedzy rybackiej, albo
- 4) ukończenie uczelni morskiej na kierunku nawigacyjnym w specjalności połowy morskie oraz posiadanie 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym.

§ 58. Do uzyskania dyplomu szypra klasy 1 rybołówstwa morskiego wymagane jest posiadanie dyplomu szypra klasy 2 rybołówstwa morskiego, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana lub 18-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku oficera wachtowego na statkach rybackich oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom.

§ 59. Ustala się następujące uprawnienia zawodowe w rybołówstwie morskim:

- 1) świadectwo rybaka rybołówstwa morskiego upoważnia do zajmowania stanowiska:
 - a) rybaka - na każdym statku rybackim,
 - b) kierownika - łodzi rybackiej o długości całkowitej do 9 m i mocy silnika do 200 kW w żegludze krajowej - pod warunkiem złożenia egzaminu z zakresu obsługi silników spalinowych, o ile moc silnika przekracza 100 kW,
- 2) świadectwo starszego rybaka rybołówstwa morskiego upoważnia do zajmowania stanowiska:
 - a) starszego rybaka - na każdym statku rybackim,
 - b) kierownika - statku rybackiego o długości całkowitej do 15 m i mocy silnika do 200 kW w żegludze przybrzeżnej - pod warunkiem złożenia egzaminu z zakresu obsługi silników spalinowych,
 - c) oficera wachtowego - na statku rybackim w żegludze przybrzeżnej - pod warunkiem odbycia dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania i złożenia egzaminu uprawniającego do pełnienia samodzielnej wachty morskiej;
- 3) dyplom szypra klasy 2 rybołówstwa morskiego upoważnia do zajmowania stanowiska kapitana - na statku rybackim o długości całkowitej 25 m i poniżej;
- 4) dyplom szypra klasy 1 rybołówstwa morskiego upoważnia do zajmowania stanowiska kapitana - na każdym statku rybackim.

DZIAŁ V

Obowiązkowe przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa

Rozdział 1

Przeszkolenia ogólne

§ 60. 1. Każdy członek załogi statku obowiązany jest posiadać świadectwo przeszkolenia w zakresie indywidualnych technik ratunkowych oraz odbyć na statku przeszkolenie zapoznawcze obejmujące zagadnienia związane z ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska morskiego, bezpieczeństwem i higieną pracy oraz wyposażeniem ratunkowym.

2. Niezależnie od wymogów określonych w ust. 1, każdy marynarz jest obowiązany, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, posiadać dodatkowo świadectwa przeszkoleń w zakresie:

- 1) ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego;
- 2) elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej;
- 3) bezpieczeństwa własnego i odpowiedzialności wspólnej.

3. Wymogi określone w ust. 2 pkt 1 oraz 2 nie dotyczą oficerów posiadających świadectwa przeszkolenia wyższego stopnia, z zastrzeżeniem § 64 ust. 2.

4. Wymogi określone w ust. 2 pkt 3 nie dotyczą członków załóg statków żeglugi krajowej innych niż pasażerskie i statków rybackich.

5. Świadectwa przeszkoleń, o których mowa w ust. 1 i 2, zachowują ważność przez okres 5 lat i podlegają odnowieniu przez ukończenie szkolenia uaktualniającego.

§ 61. Na statku rybackim wyposażonym w radar i ARPA kapitan i każdy oficer pełniący wachtę nawigacyjną obowiązani są posiadać świadectwo przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie operacyjnym i odpowiednie świadectwo upoważniające do obsługi urządzeń radiokomunikacyjnych.

§ 62. 1. Każdy członek załogi wyznaczony do kierowania zbiorczym środkiem ratunkowym obowiązany jest posiadać świadectwo ratownika, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Na statkach wyposażonych w szybkie łodzie ratownicze każdy członek załogi wyznaczony do kierowania tą łodzią obowiązany jest posiadać świadectwo starszego ratownika.

3. Do uzyskania świadectwa ratownika wymagane jest posiadanie co najmniej 6-miesięcznej praktyki pływania na statkach morskich, ukończenie szkolenia na to świadectwo w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu.

4. Do uzyskania świadectwa starszego ratownika wymagane jest posiadanie świadectwa ratownika, ukończenie przedmiotowego szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu.

§ 63. Na statkach wyposażonych w urządzenia radiokomunikacyjne kapitan i oficerowie w dziale pokładowym powinni posiadać odpowiednie świadectwo operatora urządzeń radiowych w służbie radiokomunikacyjnej morskiej.

§ 64. 1. Na morskich statkach handlowych w żegludze międzynarodowej kapitan i przynajmniej jeden członek załogi wyznaczony do używania wyposażenia medycznego powinni posiadać świadectwo przeszkolenia w zakresie sprawowania opieki medycznej nad chorym.

2. Świadectwo przeszkolenia, o którym mowa w ust. 1, zachowuje ważność przez okres 5 lat i podlega odnowieniu przez ukończenie szkolenia uaktualniającego.

§ 65. 1. Osoby nieposiadające odpowiednich świadectw przeszkoleń i kwalifikacji wymaganych przepisami nie mogą zostać dopuszczone do pracy na statku.

2. Odpowiedni wyznaczony oficer nadzoruje szkolenie w zakresie:

- 1) zapoznania nowo okrętowanych członków załogi ze statkiem w zakresie zagadnień związanych z ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska morskiego, bezpieczeństwem i higieną pracy oraz wyposażeniem ratunkowym;
- 2) realizacji programu objętego dziennikiem praktyk.

3. Na statkach pasażerskich, w tym pasażerskich ro-ro, przewożących powyżej 400 pasażerów powinien być wyznaczony oficer o specjalności pokładowej posiadający dyplom na poziomie zarządzania odpowiedzialny za sprawy bezpieczeństwa i ochrony oraz stan sprzętu ratunkowego i pożarowego, a także szkolenie załogi w zakresie bezpieczeństwa życia na morzu i ochrony środowiska morskiego.

4. Na statkach w żegludze międzynarodowej powinien być wyznaczony oficer posiadający odpowiednie świadectwo przeszkolenia do pełnienia funkcji oficera ochrony statku, zgodnie z postanowieniami Konwencji SOLAS.

Rozdział 2

Dodatkowe przeszkolenia specjalistyczne

§ 66. Na statkach przewożących ładunki niebezpieczne każdy oficer działu pokładowego obowiązany jest posiadać świadectwo przeszkolenia w zakresie przewozu ładunków niebezpiecznych.

§ 67. 1. Na zbiornikowcach każdy marynarz zatrudniony na poziomie pomocniczym obowiązany jest posiadać świadectwo przeszkolenia stopnia podstawowego na zbiornikowce.

2. Do zajmowania na zbiornikowcach stanowiska oficera wachtowego i oficera mechanika wachtowego wymagane jest posiadania świadectwa przeszkolenia stopnia wyższego na dany typ zbiornikowca.

3. Do zajmowania na zbiornikowcach stanowiska kapitana, starszego oficera, starszego oficera mechanika i drugiego oficera mechanika wymagane jest posiadanie zezwolenia.

4. Do uzyskania zezwolenia, o którym mowa w ust. 3, wymagane jest posiadanie świadectwa przeszkolenia stopnia wyższego na dany typ zbiornikowca oraz odbycie co najmniej 3-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku co najmniej oficera wachtowego na odpowiednim typie zbiornikowca.

5. Świadectwa przeszkolenia, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz zezwolenia, o którym mowa w ust. 3, podlegają odnowieniu co 5 lat, pod warunkiem posiadania 12-miesięcznej praktyki pływania na danym typie zbiornikowca odbytej w okresie ostatnich 5 lat albo ukończenia odpowiedniego szkolenia. Wzory zezwoleń określa załącznik nr 5 do rozporządzenia.

§ 68. 1. Na statkach pasażerskich ro-ro i innych niż ro-ro:

- 1) każdy członek załogi obowiązany jest posiadać świadectwo w zakresie bezpieczeństwa, kierowania tłumem, bezpieczeństwa pasażerów, dla personelu zajmującego się bezpośrednią obsługą pasażerów w pomieszczeniach pasażerskich odpowiednio na statku pasażerskim ro-ro i statku pasażerskim innym niż ro-ro.
- 2) kapitan, starszy oficer, starszy mechanik, drugi oficer mechanik i inni członkowie załogi odpowiedzialni za zaokrętowanie i wyokrętowanie pasażerów, załadunek, wyładunek i mocowanie ładunku oraz zamknięcie kadłuba obowiązani są posiadać świadectwo przeszkolenia w zakresie dowodzenia w sytuacjach kryzysowych, o zachowaniach ludzkich, bezpieczeństwie pasażerów i

ładunku oraz szczelności kadłuba odpowiednio na statku pasażerskim ro-ro i statku pasażerskim innym niż ro-ro.

2. Świadectwa z przeszkoleń, o których mowa w ust. 1, podlegają odnowieniu co 5 lat, pod warunkiem posiadania 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach pasażerskich odbytej w okresie ostatnich pięciu lat albo ukończenie szkolenia.

3. Wymogi określone w ust. 1 pkt 2 nie dotyczą członków załóg statków pasażerskich odbywających żeglugę na wodach portowych, pod warunkiem że każdy członek załogi zostanie na statku zapoznany z zagadnieniami z zakresu bezpieczeństwa pasażerów i ładunku oraz kierowania tłumem.

§ 69. Na statkach o nietypowych charakterystykach manewrowych i na statkach o pojemności brutto powyżej 50.000 kapitan jest obowiązany posiadać odpowiednie świadectwo przeszkolenia w zakresie manewrowania dużymi statkami i statkami o nietypowych charakterystykach manewrowych.

§ 70. 1. Do zajmowania stanowisk starszego oficera mechanika i drugiego oficera mechanika na statkach napędzanych turbiną parową lub gazową wymagane jest posiadanie zezwolenia.

2. Do uzyskania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, wymagane jest posiadanie świadectwa przeszkolenia w zakresie obsługi siłowni o napędzie innym niż tłokowy silnik spalinowy oraz odbycie 3-miesięcznej praktyki pływania na statku posiadającym siłownię tego typu co najmniej na stanowisku oficera mechanika wachtowego.

3. Zezwolenia i świadectwa przeszkolenia, o których mowa w ust. 1 i 2, podlegają odnowieniu co 5 lat, pod warunkiem posiadania 12-miesięcznej praktyki pływania w okresie ostatnich pięciu lat na statkach o napędzie innym niż tłokowy silnik spalinowy albo ukończenie szkolenia.

4. Wzór zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

§ 71. Wzory świadectw przeszkoleń w zakresie bezpieczeństwa określa załącznik nr 7 do rozporządzenia.

DZIAŁ VI

Dokumenty kwalifikacyjne, sposób zaliczania praktyki pływania na poszczególnych typach statków oraz warunki odnawiania dyplomów kwalifikacyjnych

§ 72. 1. Dowodem odbycia wymaganej praktyki pływania jest, z zastrzeżeniem ust. 2, wpis w książeczce żeglarskiej.

2. Dla osób nieposiadających książeczki żeglarskiej dowodem odbycia praktyki pływania jest zaświadczenie wydane przez kapitana statku. Wzór zaświadczenia określa załącznik nr 8 do rozporządzenia.

3. W uzasadnionych przypadkach dyrektor urzędu morskiego może żądać dodatkowego potwierdzenia wpisu dokonanego do książeczki żeglarskiej lub zaświadczenia, o którym mowa w ust. 2. W takim przypadku sporządza się protokół, którego kopię doręcza się zainteresowanemu.

§ 73. 1. Praktykę pływania na morskich statkach badawczych, statkach obsługiwanych w układzie zmianowym oraz statkach pełniących specjalną służbę państwową zalicza się w stosunku 3 miesiące pływania za 2 miesiące wymaganej praktyki.

2. Praktykę na platformach pływających i stacjonarnych platformach wiertniczych zalicza się w stosunku 2 miesiące pływania za 1 miesiąc wymaganej praktyki.

3. Przepis ust. 1 nie dotyczy studentów uczelni morskich i uczniów ośrodków szkoleniowych, o których mowa w § 2 pkt 5 lit. a i b, odbywających praktyki na statkach szkolnych. Praktykę taką zalicza się w stosunku 1 miesiąc pływania za 1 miesiąc wymaganej praktyki.

§ 74. 1. Dyplomy oficerskie zachowują ważność przez okres 5 lat i podlegają odnowieniu na zasadach określonych w § 75, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Termin ważności, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy dyplomów:

- 1) szypra klasy 1 i 2 rybołówstwa morskiego;
- 2) szypra 1 i 2 klasy żeglugi krajowej.

§ 75. 1. Warunkiem odnowienia dyplomu oficerskiego jest odbycie co najmniej 12-miesięcznej praktyki pływania w okresie ostatnich 5 lat na stanowisku oficerskim w swojej specjalności na statkach morskich określonych w rozporządzeniu.

2. W razie niespełnienia wymagań określonych w ust. 1 dopuszcza się możliwość odnowienia dyplomu poprzez:

- 1) odbycie w ostatnich sześciu miesiącach ważności dyplomu co najmniej 3-miesięcznej praktyki pływania w charakterze co najmniej oficera dodatkowego w swojej specjalności lub na stanowisku o stopień niższym od stanowiska, do którego zajmowania uprawnia posiadany ważny dyplom, albo
- 2) zastosowanie zamiany praktyki pływania w wymiarze jeden miesiąc praktyki za dwa miesiące pracy:
 - a) w pilotażu morskim lub
 - b) w stoczniach na statkach morskich w dziale mechanicznym podczas prób na uwięzi, albo
- 3) złożenie egzaminu na odnowienie dyplomu.

§ 76. 1. Dyrektorzy urzędów morskich prowadzą ewidencje wydanych dokumentów kwalifikacyjnych.

2. Ewidencję dokumentów kwalifikacyjnych prowadzi się w postaci akt ewidencyjnych i w systemie informatycznym.

3. Akta ewidencyjne osób powinny być:

- 1) oprawione w teczki i usystematyzowane według numerów ewidencyjnych; w teczkach dokumenty powinny być ułożone według kolejności ich wpływu;
- 2) przechowywane w specjalnie do tego celu przeznaczonym archiwum.

4. Urządzenia i systemy informatyczne służące do prowadzenia ewidencji, o której mowa w ust. 2, oraz przetwarzania danych w bazie danych powinny spełniać warunki określone w przepisach w sprawie dokumentacji, przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych.

DZIAŁ VII

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 77. 1. Dyplomy wydane na podstawie rozporządzenia Ministra - Kierownika Urzędu Gospodarki Morskiej z dnia 17 sierpnia 1983 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych członków załóg polskich statków morskich (Dz. U. Nr 52, poz. 232 oraz z 1987 r. Nr 10, poz. 70), na wniosek zainteresowanego, mogą być wymienione, na odpowiednie dyplomy określone w rozporządzeniu, z zastrzeżeniem ust. 3 i 5:

- 1) dyplom szypra III klasy żeglugi krajowej, szypra II klasy żeglugi krajowej oraz szypra II klasy rybołówstwa morskiego na:
 - a) dyplom szypra 2 klasy żeglugi krajowej lub
 - b) dyplom szypra klasy 2 rybołówstwa morskiego;
- 2) dyplom szypra I klasy żeglugi krajowej oraz szypra I klasy rybołówstwa morskiego na:
 - a) dyplom kapitana żeglugi przybrzeżnej - pod warunkiem posiadania 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana na statkach morskich w żegludze międzynarodowej lub
 - b) dyplom oficera wachtowego w żegludze przybrzeżnej - pod warunkiem posiadania 6-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku oficerskim na statkach morskich w żegludze międzynarodowej, lub
 - c) dyplom szypra 1 klasy żeglugi krajowej, lub
 - d) dyplom szypra klasy 1 rybołówstwa morskiego;
- 3) dyplom oficera pokładowego III klasy oraz oficera pokładowego III klasy rybołówstwa morskiego na:
 - a) dyplom oficera wachtowego na statkach o pojemności brutto 500 i powyżej lub
 - b) dyplom kapitana żeglugi przybrzeżnej - pod warunkiem posiadania 6-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana na statkach morskich w żegludze międzynarodowej;
- 4) dyplom oficera pokładowego II klasy oraz oficera pokładowego II klasy rybołówstwa morskiego na:
 - a) dyplom oficera wachtowego na statkach o pojemności brutto 500 i powyżej lub
 - b) dyplom kapitana żeglugi przybrzeżnej, lub
 - c) dyplom starszego oficera na statkach o pojemności brutto od 500 do 3.000 - pod warunkiem posiadania 6-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku starszego oficera na statkach morskich w żegludze międzynarodowej o pojemności brutto 500 i powyżej, lub

- d) dyplom kapitana na statkach o pojemności brutto od 500 do 3.000 - pod warunkiem posiadania 24-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku starszego oficera na statkach morskich o pojemności 500 i powyżej w żegludze międzynarodowej i złożenia egzaminu na poziomie zarządzania;
- 5) dyplom oficera pokładowego I klasy oraz oficera pokładowego I klasy rybołówstwa morskiego na:
 - a) dyplom starszego oficera na statkach o pojemności brutto 3.000 i powyżej lub
 - b) dyplom kapitana na statkach o pojemności brutto od 500 do 3.000;
- 6) dyplom kapitana żeglugi wielkiej oraz kapitana żeglugi wielkiej rybołówstwa morskiego - na dyplom kapitana żeglugi wielkiej;
- 7) dyplom oficera mechanika okrętowego V klasy - na dyplom oficera mechanika;
- 8) dyplom oficera mechanika okrętowego IV klasy - na dyplom oficera mechanika wachtowego na statkach o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej;
- 9) dyplom oficera mechanika okrętowego III klasy na:
 - a) dyplom oficera mechanika wachtowego na statkach o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej lub
 - b) dyplom drugiego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych od 750 kW do 3.000 kW - pod warunkiem posiadania 6-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku drugiego oficera mechanika na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 i powyżej, lub
 - c) dyplom starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych od 750 kW do 3.000 kW - pod warunkiem posiadania 24-miesięcznej praktyki pływania na stanowiskach oficerskich w dziale maszynowym na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej, w tym 12 miesięcy na stanowisku starszego oficera mechanika na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej, lub drugiego oficera mechanika na statkach morskich o mocy maszyn głównych 1.100 kW i powyżej, lub oficera mechanika wachtowego na statkach morskich o mocy maszyn głównych powyżej 3.000 kW - pod warunkiem złożenia egzaminu na poziomie zarządzania;
- 10) dyplom oficera mechanika okrętowego II klasy - na dyplom drugiego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych 3.000 kW i powyżej albo na dyplom starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych od 750 kW do 3.000 kW;
- 11) dyplom oficera mechanika okrętowego I klasy - na dyplom starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych 3.000 kW i powyżej;
- 12) dyplom oficera elektryka okrętowego I, II i III klasy - na dyplom oficera elektroautomatyka okrętowego.

2. Dyplomy oficerów uzyskane na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 23 maja 1992 r. w sprawie kwalifikacji zawodowych i składu załóg polskich statków morskich (Dz. U. Nr 49, poz. 227 oraz z 1998 r. Nr 9, poz. 34 i Nr 45, poz. 285), na wniosek zainteresowanego, mogą być wymienione na odpowiednie dyplomy określone w rozporządzeniu, z zastrzeżeniem ust. 3 i 5:

- 1) dyplom szypra II klasy na:
 - a) dyplom szypra 2 klasy żeglugi krajowej lub
 - b) dyplom szypra klasy 2 rybołówstwa morskiego;
- 2) dyplom szypra I klasy na:
 - a) dyplom kapitana żeglugi przybrzeżnej - pod warunkiem posiadania 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana na statkach morskich w żegludze międzynarodowej lub
 - b) dyplom oficera wachtowego w żegludze przybrzeżnej - pod warunkiem posiadania 6-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku oficerskim na statkach morskich w żegludze międzynarodowej, lub
 - c) dyplom szypra 1 klasy żeglugi krajowej, lub
 - d) dyplom szypra klasy 1 rybołówstwa morskiego;
- 3) dyplom oficera pokładowego III klasy na:
 - a) dyplom oficera wachtowego na statkach o pojemności brutto 500 i powyżej lub
 - b) dyplom kapitana żeglugi przybrzeżnej - pod warunkiem posiadania 6-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana na statkach morskich w żegludze międzynarodowej;
- 4) dyplom oficera pokładowego II klasy na:
 - a) dyplom oficera wachtowego na statkach o pojemności brutto 500 i powyżej lub
 - b) dyplom kapitana żeglugi przybrzeżnej, lub

- c) dyplom starszego oficera na statkach o pojemności brutto od 500 do 3.000 - pod warunkiem posiadania 6-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku starszego oficera na statkach morskich w żegludze międzynarodowej o pojemności brutto 500 i powyżej, lub
- d) dyplom kapitana na statkach o pojemności brutto od 500 do 3.000 - pod warunkiem posiadania 24-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku starszego oficera na statkach morskich o pojemności 500 i powyżej w żegludze międzynarodowej i złożenia egzaminu na poziomie zarządzania;
- 5) dyplom starszego oficera pokładowego na:
 - a) dyplom starszego oficera na statkach o pojemności brutto 3.000 i powyżej lub
 - b) dyplom kapitana na statkach o pojemności brutto od 500 do 3.000;
- 6) dyplom kapitana żeglugi wielkiej - na dyplom kapitana żeglugi wielkiej;
- 7) dyplom oficera mechanika V klasy - na dyplom oficera mechanika;
- 8) dyplom oficera mechanika IV klasy - na dyplom oficera mechanika wachtowego na statkach o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej;
- 9) dyplom oficera mechanika III klasy na:
 - a) dyplom oficera mechanika wachtowego na statkach o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej lub
 - b) dyplom drugiego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych od 750 kW do 3.000 kW - pod warunkiem posiadania 6-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku drugiego oficera mechanika na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 i powyżej, lub
 - c) dyplom starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych od 750 kW do 3.000 kW - pod warunkiem posiadania 24-miesięcznej praktyki pływania na stanowiskach oficerskich w dziale maszynowym na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej, w tym 12 miesięcy na stanowisku starszego oficera mechanika na statkach morskich o mocy maszyn głównych 750 kW i powyżej, lub drugiego oficera mechanika na statkach morskich o mocy maszyn głównych 1.100 kW i powyżej, lub oficera mechanika wachtowego na statkach morskich o mocy maszyn głównych powyżej 3.000 kW - pod warunkiem złożenia egzaminu na poziomie zarządzania;
- 10) dyplom oficera mechanika II klasy - na dyplom drugiego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych 3.000 kW i powyżej albo na dyplom starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych od 750 kW do 3.000 kW;
- 11) dyplom starszego oficera mechanika okrętowego - na dyplom starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych 3.000 kW i powyżej;
- 12) dyplom oficera elektryka okrętowego - na dyplom oficera elektroautomatyka okrętowego.

3. Dla dokonania wymiany dyplomów:

- 1) w dziale pokładowym należy przedłożyć świadectwa:
 - a) w zakresie ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego,
 - b) przeszkolenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy medycznej,
 - c) ratownika,
 - d) operatora urządzeń radiowych w służbie radiokomunikacyjnej morskiej, odpowiednie dla danego dyplomu,
 - e) przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie operacyjnym lub na poziomie zarządzania, odpowiednie dla danego dyplomu;
- 2) w dziale maszynowym należy przedłożyć świadectwa:
 - a) przeszkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego,
 - b) przeszkolenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy medycznej,
 - c) ratownika.

4. Warunek, o którym mowa w ust. 3 pkt 2 lit. c, nie dotyczy posiadacza dyplomu oficera mechanika V klasy.

5. Wymiana dyplomów, o których mowa w ust. 1 i 2, może zostać dokonana na zasadach określonych w § 75 ust. 1 albo ust. 2 pkt 3.

§ 78. 1. Świadectwa uzyskane na podstawie przepisów, o których mowa w § 77 ust. 2, podlegają wymianie na odpowiednie świadectwa określone w rozporządzeniu, z zastrzeżeniem ust. 3:

- 1) świadectwo marynarza na:
 - a) świadectwo marynarza wachtowego lub

- b) świadectwo rybaka - pod warunkiem złożenia egzaminu ze znajomości narzędzi połowowych;
- 2) świadectwo starszego marynarza na:
 - a) świadectwo starszego marynarza lub
 - b) starszego rybaka - pod warunkiem złożenia egzaminu ze znajomości narzędzi połowowych;
- 3) świadectwo motorzysty okrętowego - na świadectwo motorzysty wachtowego;
- 4) świadectwo kucharza okrętowego - na świadectwo kucharza okrętowego.

2. Obowiązek złożenia egzaminu ze znajomości narzędzi połowowych, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy osób, które świadectwo marynarza lub starszego marynarza uzyskały na podstawie praktyki pływania odbytej na statkach rybackich.

3. Do dokonania wymiany wymagane jest posiadanie świadectw przeszkolenia w zakresie:

- 1) indywidualnych technik ratunkowych;
- 2) ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego;
- 3) elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej;
- 4) bezpieczeństwa własnego i odpowiedzialności wspólnej.

§ 79. 1. Wydane na podstawie przepisów, o których mowa w § 77 ust. 2, świadectwa marynarza, starszego marynarza, kucharza okrętowego oraz dyplomy szypra I i II klasy i wynikające z nich uprawnienia zawodowe zachowują swoją ważność w żegludze krajowej i na statkach rybackich w żegludze przybrzeżnej.

2. Świadectwa i dyplomy, o których mowa w ust. 1, mogą być wymieniane na świadectwa i dyplomy przewidziane w rozporządzeniu.

§ 80. 1. Dyplomy i świadectwa kwalifikacji wydane na podstawie przepisów rozporządzeń Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 24 sierpnia 2000 r. w sprawie wyszkolenia i kwalifikacji zawodowych, pełnienia wacht oraz składu załóg statków morskich o polskiej przynależności (Dz. U. Nr 105, poz. 1117) oraz Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie wyszkolenia i kwalifikacji zawodowych marynarzy (Dz. U. Nr 81, poz. 734) zachowują swoją ważność na czas, na jaki zostały wydane.

2. Na wniosek zainteresowanego podlegają wymianie:

- 1) dyplom kapitana żeglugi bałtyckiej - na dyplom kapitana żeglugi przybrzeżnej;
- 2) dyplom oficera wachtowego żeglugi bałtyckiej - na dyplom oficera wachtowego żeglugi przybrzeżnej;
- 3) dyplom kapitana w żegludze krajowej - na dyplom szypra 1 klasy żeglugi krajowej;
- 4) świadectwo starszego marynarza w żegludze krajowej - na świadectwo starszego marynarza;
- 5) świadectwo marynarza w żegludze krajowej - na świadectwo marynarza wachtowego.

3. Świadectwa obserwatora radarowego i upoważniające do użycia ARPA, wydane na podstawie przepisów, o których mowa w ust. 1, zachowują swoją ważność do czasu upływu ważności dyplomu oficerskiego i na wniosek zainteresowanego podlegają wymianie:

- 1) świadectwo obserwatora radarowego - na świadectwo przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie operacyjnym;
- 2) świadectwo przeszkolenia w zakresie użycia ARPA - na świadectwo przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie zarządzania.

§ 81. 1. Zaświadczenia o złożeniu egzaminów wymagane do uzyskania dokumentów kwalifikacyjnych tracą ważność po upływie 5 lat od daty ich wystawienia.

2. Dyrektor Urzędu Morskiego, właściwy dla siedziby ośrodka szkoleniowego, dokona wymiany bezterminowych świadectw ukończenia przeszkoleń wydanych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia na świadectwa określone w załącznikach do rozporządzenia, jeżeli ośrodki, które je wydały, posiadały w dniu wydania tych świadectw zezwolenie na prowadzenie szkoleń, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów; pod warunkiem posiadania 12-miesięcznej praktyki pływania.

§ 82. 1. W indywidualnych, szczególnie uzasadnionych przypadkach dyrektor urzędu morskiego może wyrazić zgodę na uzyskanie określonego dyplomu lub świadectwa kwalifikacji przez osobę, której specjalność wyuczona lub rodzaj praktyki pływania w danej specjalności nie odpowiadają ściśle określonym w rozporządzeniu wymaganiom do uzyskania tego dyplomu lub świadectwa, jeżeli okres posiadanej praktyki pływania jest nie krótszy od wymaganego.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się przy ubieganiu się o dyplomy: kapitana żeglugi wielkiej i starszego oficera mechanika na statkach o mocy maszyn głównych 3.000 kW i powyżej.

§ 83. Wniosek o wydanie zezwolenia, o którym mowa w art. 20 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o bezpieczeństwie morskim, powinien określać: dane i kwalifikacje osoby ubiegającej się o wydanie zezwolenia uprawniającego do zajmowania stanowiska, którego dotyczy wniosek, nazwę i pojemność brutto statku oraz typ i moc maszyn statku, długość podróży oraz rodzaj przewożonego ładunku. Wzór zezwolenia określa załącznik nr 9 do rozporządzenia, a wzór wniosku - załącznik nr 10 do rozporządzenia.

§ 84. 1. W sprawach o wydanie dyplomu lub świadectwa, wszczętych, lecz niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, stosuje się przepisy tego rozporządzenia.

2. Postępowanie o wydanie dyplomu lub świadectwa nieobjętego przepisami rozporządzenia umarza się.

3. Osoby, które rozpoczęły cykl szkolenia przed dniem 1 sierpnia 1998 r., są zwolnione z obowiązku przedkładania dziennika praktyk przed przystąpieniem do odpowiedniego egzaminu.

§ 85. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Infrastruktury kieruje działem administracji rządowej - gospodarka morska, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. Nr 134, poz. 1429).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają postanowienia dyrektywy nr 2001/25/WE z dnia 4 kwietnia 2001 r. w sprawie minimalnego poziomu wykształcenia marynarzy (Dz. Urz. WE L 136 z 18.05.2001 r., str. 17-41, z późn. zm.). Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszym rozporządzeniu, dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej - wydanie specjalne.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2060, z 2003 r. Nr 199, poz. 1936 i Nr 229, poz. 2277 oraz z 2004 r. Nr 6, poz. 41, Nr 93, poz. 895 i 899 i Nr 273, poz. 2703.

ZAŁĄCZNIKI (pominięto) : wzory dyplomów i świadectw kwalifikacji oraz potwierdzenie uznania dyplomu / świadectwa*

ZAŁĄCZNIK WZÓR o wydanie potwierdzenia uprawniającego....

....., dnia

(armator / shipowner)

.....

(adres / address)

Dyrektor Urzędu Morskiego
w

**WNIOSK
APPLICATION FORM**

o wydanie potwierdzenia uprawniającego do zajmowania stanowiska na statku morskim o polskiej przynależności osobie posiadającej zagraniczny dyplom lub świadectwo
for issue of endorsement entitling the holder of a foreign certificate of competency to take the position on seagoing vessel of Polish nationality

Prosimy o wydanie ww. potwierdzenia
We apply for the issue of a/m endorsement

Panu / Pani Obywatelstwo
to Mr / Mrs Nationality
(imię i nazwisko / name and surname)

Data i miejsce urodzenia
Date and place of birth

Adres zamieszkania
Address

posiadającemu dyplom/świadectwo*
the holder of certificate
(numer / number)
.....
(nazwa dyplomu / świadectwa* / certificate)

wydany przez
issued by
(nazwa organu administracji morskiej państwa-strony
/ administration of State-Party)

.....
(jego dokładny adres / address)
.....
numer faksu / fax number numer telefonu / phone number

ponadto ww. osoba posiada / other certificates in possession
of a/m person:
Świadectwo zdrowia
Medical certificate
(data wydania / data ważności / date of
issue / date of expiry)

Inne /Others.....
.....
(podać inne dane, takie jak: świadectwa z przeszkoleń,
świadectwa dodatkowych kwalifikacji, np. ARPA, GMDSS, na
zbiornikowce / specify other certificates, eg. ARPA, GMDSS,
tanker)

.....
(podpis i pieczęć osoby upoważnionej /
signature and seal of duly authorized person)

* Niepotrzebne skreślić. / Delete as appropriate.

ZAŁĄCZNIK Nr 4

WZÓR

.....
nazwa statku / ship's name data / date

Zaświadczenie o pełnieniu wachty nawigacyjnej

na okres

UZASADNIENIE WNIOSKU

..... ukończył
(imię i nazwisko) (nazwa szkoły, kierunek)
posiada dyplom / świadectwo
wydany/e przez Urząd Morski ww dniu
oraz od dnia otrzymania nabył miesiący praktyki
pływania na statkach morskich, w tym na statku
..... na stanowisku miesiący
(nazwa statku) (ilość miesiący)
..... na stanowisku miesiący
(nazwa statku) (ilość miesiący)
a ponadto posiada
.....
.....
(podać inne dane, które mogą mieć wpływ na ocenę kwalifikacji,
np. praktyka stoczniowa, nietypowa praktyka pływania,
świadectwa z przeszkoleń)

.....
(podpis i pieczęć osoby upoważnionej)